

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

P/12/052
KGP-4101-02-02/2012

Warszawa, dnia 26 lipca 2012 r.

Pan
Tadeusz Kamiński

Syndyk masy upadłości
Zakładów Sprzętu Precyzyjnego „Niewia-
dów” SA w upadłości
w Niewiadowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Zakładach Sprzętu Precyzyjnego „Niewiadów” SA w Niewiadowie² kontrolę wykorzystania pomocy publicznej uzyskanej z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców (FRP) oraz jej efektów.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*³, przekazuje Panu Syndykowi niniejsze *Wystąpienie*

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie ocenia legalność wykorzystania przez były Zarząd Spółki środków pomocy na ratowanie otrzymanych w formie pożyczki, której celem była poprawa warunków funkcjonowania i konkurowania Spółki na rynku. Nieosiągnięcie założonych efektów tej pomocy było wynikiem okoliczności, na które b. Zarząd Spółki nie miał decydującego wpływu.

1) Stosownie do postanowień *rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 6 kwietnia 2007 r. w sprawie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców*⁴, Spółka złożyła w dniu 30 listopada 2009 r. wniosek o udzielenie pomocy publicznej na ratowanie w wysokości 8 000 tys. zł, z przeznaczeniem na spłatę zaległych zobowiązań wobec głównych wierzycieli, a także na zakupy materiałów do bieżącej produkcji. Pomoc

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Dalej ZSP lub Spółka.

³ Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm. - w brzmieniu obowiązującym przed 2 czerwca 2012 r.

⁴ Dz. U. Nr 80, poz. 543 – akt prawny, uchylony z dniem 27 września 2011 r. przez rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców (Dz. U. Nr 189, poz. 1128).

ta stanowić miała pierwszy etap odbudowy płynności finansowej. Spółka sygnalizowała zamiar ubiegania się o kolejną pomoc poprzez konwersję pożyczki na wkład w kapitał zakładowy.

Minister Skarbu Państwa⁵ w dniu 10 lutego 2010 r. podjął decyzję o zamiarze udzielenie Spółce pomocy i przekazał jej uzupełniony w trakcie opiniowania wniosek do dalszego procedowania, tj. uzyskania opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK). Opinię tę UOKiK wyraził w dniu 10 czerwca 2010 r. a Komisja Europejska notyfikowała wniosek w dniu 25 czerwca 2010 r.

2) Umowę pożyczki kwoty 8 000 tys. zł Minister SP podpisał z Zarządem ZSP w dniu 14 lipca 2010 r. Udzielono jej na spłatę zaległych zobowiązań wobec ZUS (3 500 tys. zł), Urzędu Gminy Ujazd (635 tys. zł), jednego z banków (525 tys. zł) oraz dostawców Spółki (3 340 tys. zł), z terminem wykorzystania do dnia 25 grudnia 2010 r. NIK nie stwierdziła nieprawidłowości w wykorzystaniu otrzymanych środków. Wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem, co potwierdził w swojej opinii niezależny biegły rewident.

Zgodnie z warunkami umowy środki pożyczki ulokowane zostały na wydzielonym koncie bankowym, z którego transferowano je na inne konta i dopiero z nich regulowano zobowiązania przewidziane do spłaty. Rozwiązanie to zastosowano ze względu na „potencjalne zagrożenie możliwością wszczęcia egzekucji z rachunku bankowego”, o czym Zarząd Spółki poinformował Ministerstwo Skarbu Państwa w dniu 26 lipca 2010 r. W ocenie NIK działanie to – z punktu widzenia założonych przez Spółkę efektów wykorzystania pożyczki – było efektywne, niemniej jednak naruszało zasadę transparentności postępowania.

3) NIK nie stwierdziła uchybień w zakresie sprawozdawczości z wydatkowania środków z uzyskanej pomocy publicznej i efektów osiągniętych po ich wykorzystaniu. Wymagane postanowieniami § 5 umowy pożyczki⁶, sprawozdanie z wydatkowania środków wraz z opinią Rady Nadzorczej Spółki przesłano do Ministra SP w dniu 5 listopada 2010 r. Terminowo przesłano także raport niezależnego biegłego rewidenta z badania prawidłowości wydatkowania pomocy publicznej.

4) Spółka nie osiągnęła trwałej poprawy płynności finansowej, dążenie do osiągnięcia której sygnalizowano we wniosku o udzielenie pomocy na ratowanie. Otrzymana kwota 8 000 tys. zł tylko w części i na krótki okres oddaliła zagrożenie upadłością. Po częściowej spłacie zobowiązań głównych, Spółka wymagała dalszej pomocy finansowej.

Opracowany *Plan restrukturyzacji* oparty został w pierwszym etapie na zamiarze rozłożenia na raty spłat pozostałych zobowiązań do końca 2013 r. Przyjęcie i akceptacja tego rozwiązania była warunkiem innych działań restrukturyzacyjnych, zmierzających do niezakłóconej i efektywnej działalności gospodarczej. Opiniując *Plan restrukturyzacji*, który stanowił integralną część wniosku Spółki o konwersję pożyczki na wkład kapitałowy, Prezes UOKiK przedstawiła wątpliwości co do proponowanych w planie rozwiązań naprawczych i stwierdziła, że nie jest możliwe stwierdzenie zgodności planowanej pomocy z zasadami rynku wewnętrznego. W piśmie z dnia

⁵ Dalej Minister SP.

⁶ Stanowiącymi o obowiązku przedkładania Ministrowi SP sprawozdania ze sposobu wykorzystania i efektów udzielonej pomocy publicznej, w terminie 14 dnia po zakończeniu każdego kolejnego trzymiesięcznego okresu od daty otrzymania pożyczki.

21 grudnia 2010 r. Prezes UOKiK wskazała na możliwość notyfikacji wniosku ZSP do Komisji Europejskiej, w terminie 14 dni od daty otrzymania ww. opinii, o ile żaden z podmiotów uczestniczących w restrukturyzacji zadłużenia Spółki nie zmieni opinii (dotychczas warunkowych) w sprawie udzielenia pomocy na restrukturyzację, bądź wszystkie podmioty jednoznacznie potwierdzą możliwość udzielenia pomocy na warunkach określonych w *Planie*. Jednakże mając na uwadze fakt, że Spółka była beneficjentem pomocy na ratowanie, to wynikające z niej warunki nakładały obowiązek przekazania do Komisji Europejskiej w terminie do dnia 25 grudnia 2010 r. *Planu restrukturyzacji* lub planu likwidacji przedsiębiorcy lub też dowodu całkowitej spłaty pożyczki. Możliwość notyfikacji uzależniona zatem została od przesłania tych dokumentów do UOKiK do dnia 23 grudnia 2010 r.

W obligatoryjnym terminie Spółka nie dokonała efektywnych uzgodnień ze swoimi wierzycielami w zakresie ich przystąpienia do programu dalszej restrukturyzacji ZSP. W dniu 23 grudnia 2010 r. Spółka wniosła o notyfikację KE programu pomocy indywidualnej na restrukturyzację, nie mając jednoznacznych deklaracji jej głównych wierzycieli o przystąpieniu do restrukturyzacji ich wierzytelności. Ostatecznie dwóch wierzycieli⁷ nie zaakceptowało warunków określonych w planie restrukturyzacji. W związku z powyższym, na podstawie art. 18 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, Prezes UOKiK w dniu 19 stycznia 2011 r. odmówiła notyfikacji wniosku ZSP o udzielenie pomocy na jego restrukturyzację.

5) W wymaganym umową terminie (do dnia 25 grudnia 2010 r.) pożyczka nie została spłacona. Po negatywnej ocenie *Planu restrukturyzacji* i odmowie jego notyfikacji w KE, w związku z istnieniem wymagalnych zobowiązań, m.in. z tytułu zwrotu środków pomocy a także po wstępnie ustalonych ujemnych wynikach finansowych, Zarząd Spółki w dniu 28 lutego 2011 r. złożył wniosek o jej upadłość. W ocenie NIK wniosek ten był zasadny.

Wierzytelność Skarbu Państwa z tytułu niezwróconych środków pożyczki, udzielonej Spółce na ratowanie nie została przez syndyka masy upadłości uznana. Syndyk odmawiając uznania ww. wierzytelności SP powołał się na art. 14 § 3 ustawy z dnia 15 września 2000 r.⁸ Kodeks spółek handlowych, który stanowi, że wierzytelność wspólnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki udzielonej spółce kapitałowej uważa się za wkład wspólnika do spółki w przypadku ogłoszenia jej upadłości w terminie dwóch lat od dnia zawarcia umowy pożyczki. NIK zwraca jednak uwagę, że przepis art. 14 § 3 reguluje skutki prawne udzielenia spółce kapitałowej pożyczki przez wspólnika na zasadach ogólnych, tj. przepisów Kodeksu cywilnego⁹ art. 720-724 (taką pożyczkę traktuje się jak jedną z wielu form dokapitalizowania spółki przez jej wspólnika¹⁰). W omawianym przypadku Minister Skarbu Państwa przekazał środki finansowe z tytułu udzielonej pomocy publicznej, w formie pożyczki na ratowanie,

⁷ ARP w imieniu której Zarząd dopiero 13 stycznia 2011 r. podjął decyzję o przystąpieniu do restrukturyzacji zadłużenia na podanych w piśmie z 17 stycznia 2011 r. warunkach, a Prezes PFRON nie zaakceptował warunków ZSP.

⁸ Dz. U Nr 94, poz. 1037 ze zm.

⁹ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.

¹⁰ Vide: Kodeks spółek handlowych – S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja *Komentarz do art. 1-150*, Wydawnictwo C.H Beck, Warszawa 2001, str. 170.

działając nie jako współnik, lecz jako dysponent Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców – na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji¹¹.

W tej sytuacji, zgodnie z § 19 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa w sprawie pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorców, Spółka miała obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków finansowych z tytułu umowy pożyczki na ratowanie, w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez KE decyzji o zatwierdzeniu pomocy na ratowanie, ponieważ jej *Plan restrukturyzacji* nie został zatwierdzony.

6) Przedstawiając powyższe, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy o NIK odstępuje od formułowania wniosków pokontrolnych.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Syndyka o nadesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania zawartych w nim uwag oraz o ewentualnie podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ustawy o NIK, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

Dyrektor
Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
(-) Andrzej Otrębski

¹¹ Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.